

DOOR JANINKE TOL
EN MARIEKE KLEIN

PROGNOSETAFEL

Levensverwachting neemt minder snel toe in AG2026

Hoe oud wordt de oudste persoon die vandaag in Nederland leeft? En hoe oud wordt de baby die vandaag geboren is? Een goed antwoord geven op deze twee vragen is nog niet zo eenvoudig, omdat de ontwikkelingen nooit stilstaan en zich niet altijd goed laten voorspellen. De Prognosetafel AG2026, die is gebaseerd op de meest recente inzichten, is in september gepubliceerd. In dit artikel lichten we de belangrijkste ontwikkelingen toe.

Iedere twee jaar publiceert het Koninklijk Actuarieel Genootschap (AG) een prognosetafel. Op 8 september 2026 is de Prognosetafel AG2026 gepubliceerd. Tussen twee opeenvolgende publicaties in doet de commissie sterfteonderzoek (CSO) samen met de werkgroep prognosetafels onderzoek naar verschillende relevante thema's, zoals oorzaken van overlijden, technische modelspecificaties en de ontwikkeling van de oversterfte. De uitkomsten van dit onderzoek worden gebruikt om het model waar dat nodig is aan te passen als dit naar verwachting tot betere voorspellingen leidt.

DE BASIS VAN HET MODEL IS ONVERANDERD

De basis van het model voor AG2026 is onveranderd ten opzichte van AG2024:

- 1 Een **basismodel**, dat een langetermijnprojectie voorspelt op basis van historische sterftedata van een groep Europese landen die qua welvaart vergelijkbaar is met Nederland. Dit wordt gecombineerd met een Nederlandse afwijking ten opzichte van die Europese trend. Met dit basismodel projecteren we vanaf 2019 de verwachte sterfte; en
- 2 **Oversterftetermen**. De oversterfte sinds 2020 nemen we niet mee in de data van het basismodel, maar verwerken we in aparte oversterftetermen. Deze termen kunnen resulteren in een korte termijn afwijking van de langetermijntrend als je veronderstelt dat de oversterfte verdwijnt, maar kan ook (gedeeltelijk) permanent zijn als verwacht wordt dat de oversterfte blijvend is.

DE DATA EN MODELLERING IS WEL GEWIJZIGD

De basis voor het model is dus ongewijzigd, maar tegelijkertijd hebben we ook een aantal aanpassingen doorgevoerd. Deze aanpassingen zijn doorgevoerd omdat er nieuwe data zijn en omdat voor de laatste jaren de projecties uit het model niet goed aansloten op de werkelijke sterfte.

De volgende vier wijzigingen zijn doorgevoerd:

- 1 **Update van data voor Europa tot en met 2019**. We willen altijd uitgaan van de meest recent mogelijke data en er worden met enige regelmaat nog mutaties met terugwerkende kracht doorgevoerd.

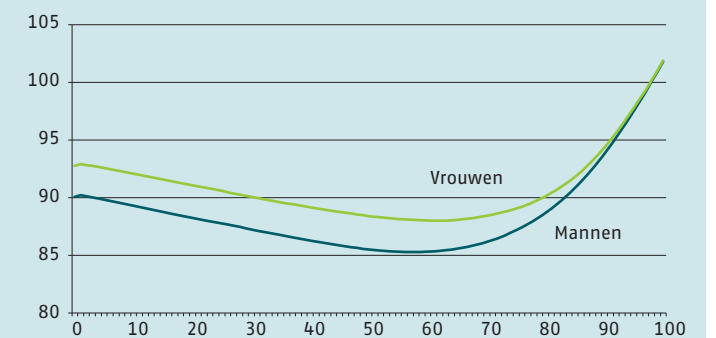
- 2 **Aanpassing startpunt prognose van het model zonder oversterfteterm**. Het vertrekpunt van de prognose is aangepast om beter aan te sluiten op de werkelijke sterfte in de laatste jaren voordat de pandemie uitbrak.
- 3 **Update oversterftetermen**. De oversterftedata zijn uitgebreid met de gegevens over de laatste twee jaren. Daarnaast zijn er ook oversterftetermen geïntroduceerd voor de leeftijden onder 55 jaar, omdat we in de laatste jaren ook op jongere leeftijden substantiële oversterfte zien.
- 4 **Aanpassing van de prognose van de oversterfte**. Op basis van de ontwikkeling van de oversterfte in de afgelopen jaren is onze visie op de prognose naar de toekomst veranderd. We verwachten dat het aannemelijk is dat de oversterfte (deels) blijvend is en we zien dat de oversterfte minder snel afneemt dan we eerder veronderstelden. Deze twee factoren hebben tot gevolg dat de oversterfte een veel grotere impact heeft op prognose verder in de toekomst.

WAT BETEKENT DIT VOOR PENSIOENPORTEFEUILLES?

De meeste wijzigingen hebben tot gevolg dat de verwachte sterfte toeneemt en daarmee de levensverwachting afneemt. Alleen de aanpassing van het startpunt heeft voor sommige leeftijden (met name voor mannen tussen 50 en 80 jaar en vrouwen tot 60 jaar) een afname van de sterfte en daarmee toename van de levensverwachting tot gevolg. Alle wijzigingen samen resulteren in een lagere levensverwachting. Een lagere levensverwachting betekent dat de prijs voor € 1 pensioen is gedaald. In het nieuwe pensioenstelsel kan met hetzelfde pensioenkapitaal nu meer pensioen worden ingekocht, omdat verwacht wordt dat het pensioen minder lang hoeft te worden uitgekeerd.

De afname van de inkoopfactoren neemt toe met de leeftijd. Hoe hoger de leeftijd, hoe groter de afname van de inkoopfactor. Voor iemand die met pensioen gaat, is de inkoopfactor 1 procent tot 1,5 procent lager, afhankelijk van de bestandssamenstelling van het fonds.

AG2026 laat nog steeds een stijging van de levensverwachting zien, maar deze gaat wel minder snel dan eerder werd verwacht. Bij de resultaten hebben we het vaak over de verwachting bij geboorte en op 65-jarige leeftijd, maar de beschikbare sterftekansen kun je ook gebruiken om een verwachte leeftijd voor overlijden te bepalen voor elke leeftijd. In onderstaande grafiek is de verwachte leeftijd waarop iemand overlijdt getoond, waarbij diegene de leeftijd op de x-as al heeft bereikt.

Figuur: Verwachte leeftijd van overlijden (y-as) per leeftijd (x-as) in 2027.

Een jongetje geboren in 2027 wordt naar verwachting iets ouder dan 90 jaar en overlijdt dan in 2117. Een pasgeboren meisje zal naar verwachting bijna het jaar 2120 bereiken en 92 jaar en 9 maanden oud worden. Voor een 60-jarige man (geboren in 1967) ligt de verwachte leeftijd waarop hij sterft op 85 jaar en 4 maanden in 2052 en een vrouw zou naar verwachting sterven in 2055 op 88-jarige leeftijd. De daling tussen leeftijd 0 en 60 jaar komt doordat de sterfte vóór het bereiken van de 60-jarige leeftijd nog redelijk beperkt is en het kindje dat volgend jaar geboren wordt meer profiteert van de sterfteverbeteringen op hogere leeftijden.

Voor leeftijden na 60 jaar neemt de verwachte leeftijd van overlijden juist weer toe en op heel hoge leeftijden verdwijnen ook de verschillen tussen mannen en vrouwen. Als je al een hoge leeftijd hebt bereikt, is er altijd een kans dat je een nog hogere leeftijd bereikt.

En hoe oud wordt dan de nu oudste Nederlander? De vermoedelijk oudste vrouw in Nederland mocht op 5 januari 2026 111 kaarsjes uitblazen. Volgens AG2026 zal zij naar verwachting nog haar 112^e verjaardag halen. Maar sterftekansen blijven kansen, dus het is natuurlijk hoogst onzeker hoe oud zij en wij allemaal mogen worden. ■

Lijkt het jou ook leuk om mee te werken aan de Prognosetafel AG2028? Neem dan contact met ons op of meld je direct aan via cs@actuarieelgenootschap.nl. We kunnen altijd een frisse blik in de werkgroep of CSO gebruiken!

J.I. Tol MSc AAG (links) is senior manager financial risk management bij KPMG.

M.J.A. Klein MSc AAG is manager ontwikkeling bij Sprenkels.

Dit artikel is op persoonlijke titel geschreven, vanuit hun betrokkenheid bij de totstandkoming van de prognosetafel. Waar in dit artikel 'we' wordt gebruikt, verwijst dit naar de gezamenlijke afwegingen binnen de context van de Commissie Sterfte Onderzoek.

